

[Steen Folke]

nelser er ikke nær nok udbyggede til, at de kan klare søgningen, og almindelige lærepladser er det heller ikke så nemt at få her under krisen.

Det er på denne baggrund naturligt, at mange unge med eller uden deres forældres tilskyndelse søger mod det kendte og sikre, mod studentereksamen. VS er ikke specielt begejstret for denne voldsomme tilgang til gymnasiet. Det er selvfølgelig udmærket, at så mange unge får en 12-årig uddannelse, men dels har vi mange indvendinger over for indholdet af gymnasieuddannelsen, dels er det klart, at den eksplosive tilgang ikke nødvendigvis skyldes en reel motivation hos den enkelte elev.

Mange ordførere her i debatten har da også sat spørgsmålstegn ved blot at lade stå til, men hvor er viljen til at gøre noget reelt for at løse problemerne og herunder at betale, hvad det koster? Et nærliggende alternativ for de borgerlige nedskæringspartier er selvfølgelig at lave adgangs begrænsning også til gymnasiet. Men det viger man vel alligevel tilbage for, fordi det i den nuværende situation er så åbenlyst, at det vil føre endnu flere unge ud i ungdomsarbejdsløsheden.

Et andet nærliggende alternativ er en kraftig udbygning af de faglige uddannelser og først og fremmest EFG, men det er vel heller ikke lige sagen for de borgerlige partier. Forespørgernes parti, det radikale venstre, har jo i hvert fald gjort, hvad det kunne for at sabotere EFG fra starten. Fristelsen til at varetage de små mestres interesser var for stor. De radikale var med til at forhindre den oprindelig planlagte afvikling af mesterlæren. Ud over at det har medført et irrationelt og bekosteligt dobbeltsystem, så har det bl. a. været med til at gøre det så godt som umuligt at løse problemet med praktikpladser i forbindelse med EFG. De radikale var ligeledes med til at fjerne lønnen på EFG-basisåret, sådan at mesterlæren favoriseres i forbindelse med de unges valg af uddannelse. På den baggrund kan man endog slå sig for brystet og sige: se, de unge foretrækker mesterlæren for EFG. Ja, det tror pokker!

Nu forstår jeg på hr. Ole Vig Jensen, at de radikale har drejet kursen lidt og arbejder på at få lavet et misfoster mellem mesterlæren og EFG. Det vil jeg gerne på VS' vegne afvise.

Men det gælder ikke blot for EFG-basisåret, det gælder generelt, at de 16-19-åriges muligheder for økonomisk støtte er alt for ringe. Ungdomsydelsen er både utilstrækkelig og uretfærdig. SU har vi i flere omgange, også for nylig, udtalt vores mening om, det skal jeg ikke gentage. De helt utilstrækkelige studiestøttemuligheder gør, at langt størstedelen af de 16-19-årige må have omfattende erhvervsarbejde ved siden af deres studier, et erhvervsarbejde, som for virkelig mange er så belastende, at de ikke nær får det fulde udbytte af undervisningen. Det er blevet grundigt dokumenteret i adskillige undersøgelser.

Det vil sige, at på den ene side ofres der ganske mange penge på at tilbyde undervisning, og på den anden side spares der på studiestøtten, sådan at disse penge ikke udnyttes effektivt. Det kan ikke engang samfundsøkonomisk være særlig smart.

Vi må stille krav om, at regeringen gennemfører en gennemgribende reform af studiestøtten, en reform, der genindfører lønnen på EFG-uddannelsens basisår, og en reform, der endegyldigt afskaffer pengeinstitutternes grove udnyttelse af de unge gennem de risikofri studielån til kæmperente.

Men vi må også kræve, at uddannelsesinstitutionerne får mulighed for at klare den store søgning. Først og fremmest må EFG udbygges til at klare de mange ansøgere, men også gymnasiet må gives muligheder for at klare de opgaver, der stilles.

Her vil jeg i en parentes lige erindre om, at regeringen og ikke mindst hr. Bertel Haarders regeringsparti for nylig tværtimod har gjort, hvad man kunne for at umuliggøre gymnasieundervisningen. Jeg må tage klart afstand fra hr. Bertel Haarders undergravende virksomhed, som har resulteret i strejker, demonstrationer og besættelser, ja kaos. Nu kan det være nok! Ro og orden må genoprettes på vore gymnasier! I den forbindelse føler jeg mig ikke overbevist om, at den taktiske retræte, som regeringen indledte i går ved at ændre i det berygtede passivitetscirkulære, er af tilstrækkelig stort omfang - cirkulæret bør tages helt af bordet.

Blandt gymnasiets andre problemer vil jeg lige nævne, at de meget store klassekvotienter og det store pres, der ligger på gymnasiet, gør, at mange elever falder fra undervejs, og andre laver deres eget individuelle tilvalgs-